

MMR ČR v souvislosti s povodněmi, které postihly Českou republiku, uveřejnilo informaci k možným řešením zadávání veřejných zakázek při mimořádných událostech. Informace je uveřejněna na adrese: <https://www.mmr.gov.cz/cs/ministerstvo/povodne-2024/verejne-zakazky-pri-mimoradne-udalosti> .

Příjemce – zadavatel, který zadává zakázky podle Metodického pokynu pro oblast zadávání veřejných zakázek pro programové období 2021 – 2027 ve znění metodických stanovisek ministra pro místní rozvoj, uveřejněný zde: <https://www.dotaceu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/kohezni-politika-po-roce-2020/metodicke-dokumenty/metodicke-dokumenty-v-gesci-mmr-cr/metodicky-pokyn-pro-oblast-zadavani-zakazek>, postupuje principiálně obdobně, jako adresáti informace MMR.

Možnost nepostupovat při zadání zakázky podle Metodického pokynu pro oblast zadávání veřejných zakázek pro programové období 2021 – 2027 (MP) v souvislosti s řešením mimořádných událostí, vyplývajících z extrémních povodní v roce 2024.

V případě, že příjemce postupuje při zadávání zakázek podle Metodického pokynu pro oblast zadávání veřejných zakázek pro programové období 2021 – 2027 (MP), v souvislosti s řešením mimořádných událostí, vyplývajících z extrémních povodní může postupovat podle bodu 4.2 MP, tedy nemusí se řídit postupy upravenými tímto MP, pokud naplňuje podmínky pro tuto výjimku z postupů, uvedenou v bodě 4.2. MP.

„Příjemci jsou povinni postupy upravenými v tomto MP zadávat zakázky, které nezadají v některém ze zadávacích řízení dle § 3 ZZVZ. Postupy upravenými v tomto MP však nejsou povinni zadávat zakázky, které splňují podmínky pro použití výjimky stanovené v § 29, § 30 ZZVZ, a které splňují podmínky pro jejich zadání v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 3 a 5, § 64 až 66 a 158 až 159 ZZVZ“.

Musí tak pro zadání zakázky naplňovat podmínky pro výjimky stanovené v § 29, § 30 ZZVZ nebo které splňují podmínky pro jejich zadání v jednacím řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 3 a 5, § 64 až 66 a 158 až 159 ZZVZ.

Bude se nejčastěji jednat o zabránění dalším škodám, nejnutnější rychlé zabezpečení dostupnosti území, dopravy, služeb, rychlé nutné odstranění škod, případně zajištění okamžitých sociálních služeb apod.

V souvislosti se zadáním zakázky bez dodržení postupů podle MP by neměly být zadávány zakázky, které nenaplňují podmínky pro možnost nepostupovat podle MP. Takové zakázky by měly být zadávány ve standardním režimu podle MP. Zadavatel je oprávněn využít uvedený postup pouze v rozsahu, který je nutný k uspokojení potřeb vyvolaných krajně naléhavými okolnostmi a zároveň by měl zakázku zadat bezprostředně (přiměřeně podle aktuálních zadavatelových možností a priorit) po vzniku situace, kterou má plnění veřejné zakázky řešit.

Podrobnější doplnění/vysvětlení k informaci MMR a doporučení ŘO

K podmínkám, naplňující možnost využít zadání zakázky v jednacím řízení bez uveřejnění nebo zadat zakázku mimo postupy pro zadání podle bodu 4.2 MP (tedy mimo působnost MP) lze doplnit informaci, že typickým příkladem pro využití jednacího řízení bez uveřejnění podle § 63 odst. 5 (nebo podle bodu 4.2 MP s odkazem na podmínky podle tohoto paragrafu) jsou zakázky na okamžité zajištění a okamžitou ochranu majetku před škodou, zajištění služeb, vyplývajících z buď z krizového stavu nebo z jiných právních předpisů (může jít např. o různé sociální služby) nebo dalších naléhavých okolností, které z aktuálního stavu vyplývají a zároveň platí že:

- zadavatel na vzniku této krajně naléhavé okolnosti nesmí nést vinu, to znamená, že vznikla zcela nezávisle na jeho vůli a

- zároveň je ovšem nutné respektovat časové hledisko, zadavatel nemůže využít jednací řízení bez uveřejnění nebo postup mimo působnost MP až po uplynutí delší doby od nastalé skutečnosti. V takovém případě by již nebyla naplněna podmínka nemožnosti dodržet lhůty pro jiné „běžné“ řízení.

K podmínkám, naplňující možnost využít zadání zakázky bez zadávacího řízení podle § 29 nebo zadat zakázku mimo postupy pro zadání podle bodu 4.2 MP (s odkazem na podmínky podle tohoto paragrafu), v případě mimořádných událostí pravděpodobně nejčastěji z důvodů, uvedených § 29 písm. c), lze doplnit informaci, že využití výjimky zadávat veřejnou zakázku mimo zadávací řízení (nebo mimo působnost MP podle bodu 4.2 MP) je podmíněno dvěma aspekty, které musí být naplněny.

- Musí existovat zvláštní bezpečnostní opatření, které vzniklo na základě jiného právního předpisu a
- zároveň nelze (objektivně) ze strany zadavatele učinit takové opatření, které by provedení zadávacího řízení umožňovalo (tedy i jednacího řízení bez uveřejnění)

Tato zvláštní bezpečnostní opatření by se zřejmě dala charakterizovat jako mimořádná opatření pro řešení mimořádných bezpečnostních krizových situací/mimořádných událostí (např. vyhlášení nouzového stavu, mimořádných/krizových událostí, přijetí krizových opatření ve smyslu zákona č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení). Nemusí jít vždy o bezpečnostní opatření pouze v rámci zákona o krizovém řízení, ale i např. bezpečnostní opatření, vyplývající ze zákona č.239/2000 Sb. (o IZS), zákona č. 241/2000 Sb., KybB, zákona 258/2000 o ochraně zdraví). Vždy by však v případě využití výjimky podle § 29 písm. c) mělo jít o osobu, která je dotčena konkrétním předpisem právním (např. je definovaným subjektem krizového řízení) a dostala takovým předpisem oprávnění vykonávat opatření podle zvláštního právního předpisu. Specifická povaha těchto zvláštních bezpečnostních opatření pak brání realizaci standardního postupu zadání veřejných zakázek v zadávacích řízeních (a to včetně možných zkrácených lhůt pro podání nabídek).

- Taková výjimka se však neuplatní pro osoby, které přímo neprovádí bezpečnostní opatření (takové osoby mohou, pokud jsou objektivně naplněny podmínky, využít možnosti zadat veřejnou zakázku v jednacím řízení bez uveřejnění), stejně tak se neuplatní pro běžné zadávání veřejných zakázek, které přímo nevyplývají z bezpečnostních opatření (obecně např. nouzový stav není důvodem pro automatické zadávání mimo režim zadávací řízení), které např. zajišťují běžné provozní potřeby zadavatelů (plánovaný nákup kancelářských potřeb, plánovaný nákup automobilu, dlouhodobě plánovaná oprava místních komunikací).